

GRUPPENS DYNAMIK OCH LEDARSKAPETS BETYDELSE
20 poäng
Groupdynamics and the meaning of leadership, 20 credits

LÄRDOK-kod: I1042B

1. BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursplan för breddningsspecialisering på 1-20-poängsnivå inom ämnet pedagogik. Kursansvarig institution är Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursen riktar sig främst till de som avser att arbeta i förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskola. Kursplanen har godkänts av Institutionsstyrelsen för individ, omvärld och lärande 2003-04-09 och fastställts av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning 2004-00-00.

2. FÖRKUNSKAPSKRAV

Antagen till lärarprogrammet.

3. SYFTE

Kursen syftar till att tydliggöra grupperns inneboende kraft och

- att utveckla metoder för att skapa gynnsamma förutsättningar för att nå ut med det pedagogiska innehållet
- att utveckla förståelsen för lärarens betydelse som ledare
- att öka förståelsen för hur klassen som grupp kan påverka den enskilde eleven och den enskilde elevens möjligheter att påverka klassen
- att utveckla lärarens möjligheter att påverka klassens utveckling
- att belysa hur skolans organisation kan påverka gruppens arbete och de processer som sker i klassrummet
- att öka den egna förmågan till självreflektion

4. INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen består av 2 moment:

Moment 1 Gruppens dynamik

Moment 2 Ledarskapets betydelse

Moment 1 Gruppens dynamik 10 poäng

Teorier utifrån ett psykodynamiskt och systemteoretiskt synsätt för att förstå skeenden i olika grupper.

Gruppens påverkan på den enskilde individen och individens påverkan på gruppen.

Gruppens storlek - möjligheter och svårigheter.

Kommunikationens betydelse - verbal och icke verbal kommunikation.

Uppläggnig: föreläsningar, grupparbeten, praktiska övningar, rollspel, litteraturseminarier, tekniska hjälpmedel såsom videofilm.

Moment 2 Ledarskapets betydelse 10 poäng (varav 4 poäng VFU)

Organisationsperspektiv

Ledare och Chef - likheter och skillnader.

Etiska och moraliska aspekter i ledarskap.

Uppläggnig: föreläsningar, verksamhetsförlagd utbildning (VFU), uppföljning av VFU-momentet via diskussioner, grupparbeten och praktiska övningar. Under VFU observeras olika grupper och beskrivs den dynamiska processen.

Teori och praktiskt arbete integreras fortlöpande under hela kursen.

Vid all undervisning och VFU är närvaro obligatorisk. Vid frånvaro skall ersättningsuppgift genomföras efter överenskommelse med kursansvarig.

5. EXAMINATION

Examinationer inom kursen sker skriftligt och muntligt.

Som betyg på moment 1 används något av uttrycken Godkänd eller Underkänd. Som betyg på moment 2 och kursen som helhet används något av uttrycken Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd.

För Godkänt på kursen krävs minst Godkänt på båda momenten.

För Väl godkänd på kursen krävs Väl godkänd på moment 2.

Vilka krav som gäller för att erhålla Väl godkänt och Godkänt redogörs för vid kursstart.

Studering som godkänts på kursen skall på begäran erhålla kursbevis.

6. KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Obligatorisk litteratur

Ahltopp, B. (1998) Rollmedvetet ledarskap. Om chefsroller och ledningsstilar. Liber (239s)

Andersson, Inga. (1999) Samverkan för barn som behöver. En handbok för lärare. Stockholm: Folksam förlag (numer HLS) (246s).

Björk, G. (1999). Mobbning-en fråga om makt? Studentlitteratur. 1999. (176.)

Boalt Boethius S & Jern S. (1996). Den svårfångade organisationen. Texter om medvetna och omedvetna skeenden. Natur och Kultur. (383s)

Crafoord, C. (1994). Människan är en berättelse. Tankar om samtalskonst. Natur & Kultur. (225s).

Dale, C & Associates, Inc: Stuart R Levine, Michael a Chrom. (1995).

- Ledaren inom dig. Hur du skapar goda relationer, kan påverka din omgivning, lär dig leva med förändringar. Natur & Kultur. (224s).
- Einarsson/Hammar, C. (2002). Gruppobservationer. Från teori till praktik. Studentlitteratur. (156s).
- Fast, J. (1983). Kroppsspråket. Forum.
- Granström, K. (2000). Dynamik i arbetsgrupper. Om gruppprocesser på arbetet. Studentlitteratur. (160s)
- Guggenbühl, A. (2000). Våldets kusliga fascination. Att hantera destruktivt beteende och mobbning bland barn och ungdomar. Natur & Kultur. (180s).
- Jern m.fl. Grupprelationer. (1995). AGSLO. Natur & Kultur. (232s)
- Kjellqvist, E. (2001). Ledaren på den inre scenen. Psykoanalytiska perspektiv på grupper och ledarskap. Carlssons. (190s).
- Lennér-Axelsson, B & Thylefors, I. (1996). Om konflikter. Natur & Kultur. (339s).
- Lundqvist, S & Walch, M. (1989). Barn i grupper. Natur & Kultur. (223s)
- Lundsby, M m.fl. (2000). Familjeterapins grunder. Natur & Kultur. 419s)
- Maltén, A. (1998). Kommunikation och konflikthantering. Studentlitteratur
- Moxnäs, P. (1995). Hjältar, häxor, horor och andra djurroller i mänskligt samspel. Natur & Kultur. (311s).
- Nilsson, B. (1993). Individ och grupp. En introduktion till grupppsykologi. Studentlitteratur.
- Nilsson, B & Waldermanson, A-K. (1994). Kommunikation. Samspel mellan människor. Studentlitteratur. (168s)
- Nilsson, B & Waldermanson, A-K. (1988). Rollspel i teori och praktik. Studentlitteratur.
- Olsson, E. (1998). På spaning efter gruppens själ-gruppen i teori och praktik. Studentlitteratur.
- Svedberg, L. (2000). Grupppsykologi. Om grupper, organisationer och ledarskap. Studentlitteratur. (289s)
- Thylefors, I. (1987). Syndabockar. Om utstötning och mobbning i arbetslivet. Natur & Kultur. (178s).
- Wennberg, B. (2000). EQ på svenska. Emotionell intelligens i föräldrarollen, i relationen på arbetsplatsen, i skolan. Natur & Kultur. (221s)
- Österberg O. (1998). Samtal om livet i en klass. Institutionen för specialpedagogik. Lärarhögskolan i Stockholm. (93s)